

Motion till riksdagen 2007/08: MJ318

av **Karin Svensson Smith m.fl. (mp)**

Transportmärkning av livsmedel

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till transportmärkning av livsmedel.

Motivering

Många människor oroar sig för klimatförändringarna och vill ta ett större ansvar för klimatet i sin vardag. Ibland kan man helt undvika ett beteende eller en konsumtion som bidrar till klimatutsläppen. Men det finns verksamheter som inte kan undvikas utan där det behövs verktyg som hjälp för att minska den klimatpåverkan enskilda ger upphov till. Inköp av livsmedel är ett sådant område och där potentialen för att minska klimatpåverkan är stor. Klimatpåverkan sker i många led, både vid odling/uppfödning, förädling, förvaring samt transport till/från affären. De flesta av oss känner till samband om hur vi förflyttar oss som privatpersoner och i grova drag hur det påverkar klimatet. En del känner också till varför vegetarisk föda generellt ger mindre miljöpåverkan vid jämförelse med kött. Men det många av oss saknar är en märkning av livsmedlen för att kunna undvika de livsmedel som flugits eller transporterats långväga med lastbil. I en undersökning är 73 % av konsumenterna intresserade av klimatmärkning.

Ska klimatmärkningen täcka klimatpåverkan i alla led fram tills maten finns på våra tallriker lär det krävas år av utredningar och det lär ändå bli svårt att nå vetenskaplig konsensus om viktningen mellan kornas metangasbildning i relation till trafikens bidrag till koldioxidutsläppen. Däremot behövs ingen högskoleutbildning för att begripa att vinet från Medelhavsländerna påverkar klimatet mindre om det fraktas med tåg till Sverige i stället för med lastbil. Detsamma gäller för livsmedel från andra kontinenter där valet står mellan flyg och båt.

Fel! Okänt namn på

Förvisso är det av stort värde att alla varor har en ursprungsmärkning, men eftersom livsmedelsråvarorna ofta åker långa vägar innan de når affären behöver klimatintresserade konsumenter också veta om det klimatvänligaste transportslaget har valts.

Hittills har diskussionen i Sverige främst handlat om att låta Krav eller någon annan ta fram förslag till klimatmärkning. Men de flesta aktörer på marknaden är påverkade av vems intressen man ska bevaka. De svenska lantbrukarnas organisationer vill av naturliga skäl värna om det svenskproducerade. Kravorganisationens fokus gäller givetvis de varor som fyller en mängd andra kriterier och därför är Kravmärkta. SNF har all anledning att vilja ha ”Bra miljöval” som märkning. Rättvisemärkt är också en märkning som fyller en väsentlig funktion för oss som vill veta att de varor vi köper har producerats under människovärdiga förhållanden. Men de organisationer som sköter Fair trade-märkningen kan knappast förväntas redovisa med vilka transportslag varorna hamnar i den svenska handeln.

Kravmärkningen har fyllt en väsentlig funktion för att vi konsumenter med våra inköpsval ska minska livsmedelsproduktionens negativa miljöpåverkan. Den har inte reglerats av staten. I Danmark har däremot staten skött certifieringen och en stor andel av de danska konsumenterna känner till och väljer det som är märkt med symbolen för ”statsekologiskt”. I Sverige behöver nu staten ta ansvar för att det tas fram en märkning som redskap för dem som vill handla klimatsmart. I stället för att låta olika branscher och intresseorganisationer tvista och bevaka sina revir behövs en märkning som utgår från konsumenternas perspektiv. En transportmärkning täcker inte hela klimatpåverkan, men kan ge ett väsentligt bidrag bland de åtgärder som behövs för att nå klimatmålen.

Riksdagen bör därför begära att regeringen lägger fram ett förslag till transportmärkning av livsmedel.

Stockholm den 3 oktober 2007

Karin Svensson Smith (mp)

Tina Ehn (mp)

Per Bolund (mp)